

Súd: Krajský súd Trnava
Spisová značka: 25Co/512/2014
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2712203155
Dátum vydania rozhodnutia: 10. 06. 2015
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Ľubica Spálová
ECLI: ECLI:SK:KSTT:2015:2712203155.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Trnave v senáte zloženom z predsedníčky senátu: JUDr. Ľubica Spálová a členov senátu: JUDr. Martina Valentová a JUDr. Daniel Ilavský, v právnej veci navrhovateľa: BECK reisen, s.r.o., so sídlom Bratislava, Rožňavská 1, IČO: 35 830 522, zastúpeného spoločnosťou: Mgr. Peter Serina, advokátska kancelária, s.r.o., so sídlom Bratislava, Poľnohospodárska 10, IČO: 36 858 510, proti odporkyni: A. D., nar. XX.X.XXXX, bytom H., J.J.D. X, o zaplatenie 1.318,20 Eur s príslušenstvom a zmluvnej pokuty, na odvolanie navrhovateľa proti rozsudku Okresného súdu Skalica č.k. 3C/2/2013-69 zo dňa 2.7.2014 - v časti, ktorou bol návrh o zaplatenie úroku z omeškania za čas od 15.9.2009 do 19.9.2013 zamietnutý a v časti o náhrade trov konania, takto

rozhodol:

Odvolací súd rozsudok súdu prvého stupňa v napadnutých častiach, ktorou bol návrh zamietnutý v časti o zaplatenie úroku z omeškania za čas od 15.10.2009 do 19.9.2013 a ktorou bolo rozhodnuté o náhrade trov konania, **p o t v r d z u j e .**

Odporkyni náhradu trov odvolacieho konania **n e p r i z n á v a .**

odôvodnenie:

Napadnutým rozsudkom prvostupňový súd čiastočne vyhovel žalobe a odporkyni uložil povinnosť zaplatiť navrhovateľovi 989,- Eur s 9% úrokom z omeškania od 20.9.2013 do zaplatenia a to všetko do troch dní od právoplatnosti tohto rozsudku. Vo zvyšku súd návrh zamietol. Odporkyni súd nepriznal náhradu trov konania. Zároveň vo výroku určil, že: zmluvná podmienka k nájomnej zmluve s následnou kúpou prenajatej veci, uzavretej medzi navrhovateľom a odporkyňou dňa 7.7.2009, uvedená v časti Formulár o zmluvných podmienkach zmluvy o spotrebiteľskom úvere v bode 4 (ďalšie informácie) pod písmenom A. Poplatok za predčasné splatenie: nájomca nie je oprávnený predčasne splatiť spotrebiteľský úver; že zmluvná podmienka k nájomnej zmluve s následnou kúpou prenajatej veci, uzavretej medzi navrhovateľom a odporkyňou dňa 7.7.2009, uvedená v časti II. -Osobitné stanovenia pre nájomnú zmluvu s následnou kúpou prenajatej veci v bode 7. Platobné podmienky Nájomca sa podpisom tejto nájomnej zmluvy zaväzuje platiť prenajímateľovi nájomné, všetky poplatky spojené s dodávkou tovaru a jeho nájmom sú podmienkami neprijateľnými a neplatnými.

Rozhodnutie prvostupňový súd odôvodnil právne s použitím ust. § 34, § 39, § 52 ods. 1, 2, 3 a 4, § 53 ods. 1, 2, 3, 4, 5, § 53a, § 54 ods. 1 a 2, § 517 ods. 2, § 588 a § 601 Občianskeho zákonníka, ako i ustanovení zák. č. 258/2001 Z.z. o spotrebiteľských úveroch, § 1, § 2, § 3 ods. 1, § 4, § 6, Nariadenia vlády č. 586/2008 Z.z., s poukazom na § 153 ods. 3 a 4 O.s.p. Súd posúdil vzťah medzi účastníkmi na základe predloženej zmluvy podľa obsahu ako kúpnu zmluvu uzavretú podľa § 588 Občianskeho zákonníka s vedľajším dojednaním v zmysle § 601 Občianskeho zákonníka o výhrade vlastníctva napriek tomu, že účastníci túto zmluvu nazvali zmluvou nájomnou s tým, že zmluva je svojím charakterom

zmluvou spotrebiteľskou, čo vyplýva z postavenia navrhovateľa a odporkyne. V zmluve sa zmluvné strany dohodli na kúpnej cene za tovar 999,- Eur, ktorá mala byť zaplatená v dohodnutých splátkach. Za tým účelom poskytol navrhovateľ odporkyňi aj úver. Predmetnú zmluvu označil súd za formulárovú, ktorej s výnimkou výšky ceny za tovar, celkovej výšky úveru, splátok a ich splatnosti, celkových nákladov, priemernej RPMN, ostatné podmienky zmluvy neboli individuálne dojednané. Následne prvostupňový súd odôvodnil prečo vo výroku označené zmluvné podmienky považuje za neprijateľné a v dôsledku toho za neplatné. Ďalej súd skonštatoval, že úver bol poskytnutý nie vo výške 999,- Eur, ale iba vo výške 989,- Eur, nakoľko podľa listiny označenej „Kontrola“ odporkyňa zaplatila 10,- Eur poplatok, ktorý navrhovateľovi s poukazom na § 4 ods. 4 Zákona o spotrebiteľských úveroch nepatrí. Navrhovateľovi súd nepriznal ani úrok vo výške 24% ročne, pretože podľa § 4 ods. 2 písm. i) Zákona o spotrebiteľských úveroch v zmluve neuviedol vo výške splátky členenie na istinu, úroky a iné poplatky, čo má za následok v zmysle § 4 ods. 3, že poskytnutý úver sa považuje za bezúročný a bez poplatkov. V časti sumy 329,20 Eur súd návrh zamietol vzhľadom na to, že sa má jednať o celkové náklady odporkyne, do ktorých patria aj úrok a poplatky, ktoré ako súd zdôvodnil vyššie, navrhovateľovi nepatria. Z návrhu a z predložených dôkazov sa pritom nedá zistiť v akej výške v sume 329,20 Eur sa požadujú od odporkyne poplatky a aké prípadné iné náklady okrem úroku. Nárok navrhovateľa je tak nepreskúmateľný. Keďže nebolo preukázané, či táto čiastka navrhovateľovi čo do výšky oprávnene patrí, neuniesol svoje dôkazné bremeno a preto súd návrh v tejto časti zamietol. Čo sa týka splatnosti úveru, súd poukázal na to, že úver mal byť zaplatený v dohodnutých 20 mesačných splátkach do 7.8.2011. Nárok na úrok z omeškania navrhovateľovi ale vznikol až odo dňa doručenia návrhu odporkyňi, kedy sa odporkyňa dorúčením návrhu zo strany súdu dozvedela, že po nej navrhovateľ požaduje celý dlh. Zo žiadneho dôkazu predloženého navrhovateľom nevyplýva, že odporkyňa mala stratiť výhodu splátok, ak aj neplnila riadne a včas. Navrhovateľovi by vzniklo právo žiadať zaplatenie celej pohľadávky pre nesplnenie niektorej splátky, len ako to bolo dohodnuté, alebo určené v rozhodnutí. Navrhovateľ takúto dohodu zmluvných strán v zmysle § 565 Občianskeho zákonníka nepreukázal, takéto oprávnenie v zmluvách dohodnuté nie je. Keďže ani nebolo preukázané, že došlo k vyhláseniu predčasnej splatnosti dlhu, prípadne k vypovedaniu zmluvy, alebo k odstúpeniu od zmluvy, súd má za to, že navrhovateľovi vzniklo právo žiadať zaplatenie celej pohľadávky až dorúčením návrhu odporkyňi. Inak mu predtým vzniklo právo domáhať sa zaplatenia tej ktorej nezaplatennej splátky pôžičky. Navrhovateľ využil právo na úrok z omeškania podľa § 517 ods. 2 Občianskeho zákonníka a vo výške, ktorá je v súlade s Nariadením vlády SR č. 87/1995 Z.z. v účinnom znení, preto súd toto príslušenstvo pohľadávky priznal od 20.9.2013, kedy sa dorúčením návrhu odporkyňa dozvedela, že navrhovateľ požaduje uhradiť splatný dlh a vo zvyšku súd návrh aj o úrok z omeškania zamietol.

O trovách konania súd rozhodol podľa § 142 ods. 2 O.s.p. a vyčíslil úspech navrhovateľa v rozsahu 45,88 % a odporkyne 54,12%, čo znamená čistý úspech pre odporkyňu, ktorá bola úspešnejšia v rozsahu 8,24%. Pri vyčíslení pomeru úspechu prvostupňový súd pritom zohľadnil, že konanie v časti o sumu zmluvnej pokuty 837,43 Eur bolo zastavené, čo procesne zavinil navrhovateľ, pričom poukázal na § 146 ods. 2 veta prvá O.s.p. Vzhľadom k tomu, že odporkyňa mala v konaní úspech len čiastočný, pričom si náhradu trov konania neuplatnila, súd vyslovil, že sa jej náhrada trov konania nepriznáva, nakoľko jej ani zo spisu žiadne nevyplývajú.

Proti tomuto rozsudku, avšak výlučne proti výroku o náhrade trov konania a proti zamietajúcej časti rozsudku, ktorou bol zamietnutý nárok na úrok z omeškania za čas od 15.10.2009, podal prostredníctvom svojho právneho zastúpenia odvolanie navrhovateľ, ktorým sa domáhal, aby krajský súd v napadnutej časti rozsudok zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie alebo rozhodnutie zmenil a navrhovateľovi priznal nárok v zmysle návrhu. Zároveň si uplatnil i náhradu trov odvolacieho konania vyčíslenú celkovou sumou 69,45 Eur podľa špecifikácie v odvolaní. Argumentoval tým, že odôvodnenie súdu v dôsledku ktorého zamietol nárok na úrok z omeškania už od 15.10.2009 nevychádza zo zisteného skutkového stavu a nemá oporu vo vykonanom dokazovaní, nakoľko z predloženej nájomnej zmluvy vyplýva (časť 2. bod 8), že v prípade, ak sa nájomca dostane do omeškania so splácaním viac ako tri mesiace akejkoľvek splátky alebo jej časti, stávajú sa zvyšné splátky splatnými. Odvolateľovi teda nie je jasné na základe čoho súd dospel k záveru, že navrhovateľ má nárok na úrok z omeškania až od 20.9.2013, najmä ak odporkyňa bola oboznámená s podmienkami obsiahnutým v zmluve a teda vedela, že v prípade omeškania so zaplatením splátky viac ako tri mesiace sa stane celý dlh splatným. Odvolanie v časti proti výroku o trovách konania odôvodnil tým, že súd opomenul skutočnosť, že navrhovateľ návrh v časti zaplatenia o zmluvnej pokute vzal späť pred prvým pojednávaním z vlastnej vôle bez výzvy súdu

a konanie bolo v tejto časti zastavené. Nie je potom jasné na základe akého zákonného podkladu súd rozhodol o neúspechu v časti zmluvnej pokuty, keďže predmetom žaloby zmluvná pokuta nebola. Kým sa vo veci nekonalo prvé pojednávanie, platí, že sa vo veci ešte nekonalo a z toho dôvodu majú tiež účastníci nárok na vrátenie súdneho poplatku. Ak navrhovateľ vzal návrh v časti späť, nemožno toto konanie považovať za navrhovateľov neúspech.

Odporkyňa odvolací návrh nepodala, k doručenému odvolaniu navrhovateľa sa písomne nevyjadrila.

Krajský súd v Trnave ako súd odvolací (§ 10 ods. 1 O.s.p.), po zistení, že odvolanie bolo podané včas (§ 204 ods. 1 O.s.p.), oprávnenou osobou - účastníkom konania (§ 201 O.s.p.), proti rozhodnutiu, proti ktorému je odvolanie prípustné (§ 201 a § 202 O.s.p.), po skonštatovaní, že odvolanie má zákonom predpísané náležitosti (§ 205 ods. 1 O.s.p.) a že odvolateľ v časti vo veci samej podľa obsahu použil zákonom prípustné odvolacie dôvody (§ 205 ods. 2 písm. d) O.s.p.), preskúmal napadnuté rozhodnutie v medziach daných rozsahom odvolania - teda výlučne v tej časti, ktorou bola žaloba zamietnutá o zaplatenie úrokov z omeškania za čas od 15.10.2009 do 19.9.2013 a v časti o náhrade trov konania, súc pritom viazaný odvolacími dôvodmi (§ 212 ods. 1 O.s.p.), postupom bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 214 ods. 2 O.s.p.), keď deň vyhlásenia rozsudku bol zverejnený minimálne 5 dní vopred na úradnej tabuli súdu (§ 156 ods. 3 v spojení s § 211 ods. 2 O.s.p.) a v elektronickej podobe na webovej stránke súdu v ten istý deň ako sa vyvesil na úradnej tabuli (§ 21 ods. 2 vyhl. č. 543/2005 Z.z.) a dospel k záveru, že odvolanie navrhovateľa je nedôvodné a boli splnené podmienky pre potvrdenie rozsudku v oboch napadnutých častiach v zmysle § 219 O.s.p.

A. Ako prvé odvolateľ namietal nesprávny postup súdu prvého stupňa, ak mu nepriznal úrok z omeškania už od 15.10.2009, ako to po zmene žaloby uplatňoval a žalobu v tejto časti zamietol.

Z nájomnej zmluvy s následnou kúpou prenajatej veci založenej v spise, ktorá bola medzi účastníkmi uzavretá dňa 7.7.2009 z časti II. - Osobitné ustanovenia pre nájomnú zmluvu s následnou kúpou prenajatej veci, z bodu 8 vyplýva, že v prípade, ak sa nájomca dostane do omeškania so splácaním viac ako tri mesiace so splácaním akejkolvek splátky alebo jej časti, stávajú sa zvyšné splátky splatnými.

V zmysle § 565 Občianskeho zákonníka ak ide o plnenie v splátkach, môže veriteľ žiadať o zaplatenie celej pohľadávky pre nesplnenie niektorej splátky, len ak to bolo dohodnuté alebo v rozhodnutí určené. Toto právo však môže veriteľ použiť najneskôr do splatnosti najbližšej nasledujúcej splátky.

V zmysle § 54 ods. 1 Občianskeho zákonníka zmluvné podmienky upravené spotrebiteľskou zmluvou sa nemôžu odchyliť od tohto zákona v neprospech spotrebiteľa. Spotrebiteľ sa najmä nemôže vopred vzdať vopred svojich práv, ktoré mu tento zákon priznáva alebo si inak zhoršiť svoje zmluvné postavenie.

Podľa § 39 Občianskeho zákonníka neplatný je právny úkon, ktorý svojím obsahom alebo účelom odporuje zákonu alebo ho obchádza alebo sa prieči dobrým mravom.

Z vyššie citovaného zákonného ustanovenia § 565 Obč. zák. vyplýva, že pri plnení dlhu v splátkach, ako tomu bolo i v danom prípade, môže byť dohodou účastníkov ako sa tomu stalo i v tejto veci, prípadne rozhodnutím určené, že ak dlžník niektorú splátku nezaplatí, má veriteľ právo žiadať zaplatenie celej pohľadávky. Dochádza tým k tzv. strate lehôt. Veriteľ ale môže takto vzniknuté právo použiť najneskôr do zročnosti najbližšie nasledujúcej splátky, ak toto oprávnenie neuplatní, opätovne sa pokračuje v plnení v splátkach, veriteľ ale toto svoje právo môže využiť aj po opätovnom porušení povinnosti dlžníkom. Žiada sa zdôrazniť, že s poukazom na znenie cit. ust., zaplatenie celej pohľadávky naraz má veriteľ právo žiadať, inak strata lehôt nenastane. K strate výhody splátok tak nedochádza automaticky nesplnením splátky priamo zo zákona, ale treba k tomu jednostranný úkon veriteľa adresovaný dlžníkovi, obsahom ktorého je požiadavka na zaplatenie celého (zostávajúceho) dlhu naraz.

V danom prípade z citovanej časti II. bod 8 zmluvy uzavretej medzi účastníkmi vyplýva, že dohodli tzv. stratu výhody splátok a to v prípade omeškania dlžníka so splácaním ktorejkoľvek splátky alebo jej časti viac ako tri mesiace, teda po uplynutí štyroch mesiacov splatnosti, k čomu by v danom prípade podľa predložených listinných dôkazov došlo k 7.11.2009 a nasledujúcim dňom 8.11.2009 by sa celý dlh stal splatným. Ako to správne prvostupňový súd uzavrel, v konaní ale nebolo preukázané a navrhovateľ ani netvrdil, že by odporkyňa účinne požiadal o zaplatenie celej pohľadávky naraz. Pokiaľ by navrhovateľ tvrdil, že vyššie citované dojednanie v danej spotrebiteľskej zmluve je potrebné vykladať tak, že splatnosť celej pohľadávky nastáva automaticky nezaplatením splátok za viac ako tri mesiace, bez potreby veriteľa žiadať uhradenie celého dlhu naraz, bolo by potrebné s poukazom na znenie § 54 ods. 1 Občianskeho zákonníka skonštatovať, že takáto zmluvná podmienka upravená v spotrebiteľskej zmluve by sa odchyľovala od Občianskeho zákonníka v cit. § 565 a to v neprospech spotrebiteľa, v dôsledku čoho by bola pre rozpor so zákonom v zmysle § 39 Občianskeho zákonníka absolútne neplatná.

Prvostupňový súd preto správne, i keď čiastočne s iným odôvodnením, žalobu navrhovateľa v časti o zaplatenie úroku z omeškania za čas od 15.10.2009 do 19.9.2013 (keď žaloba bola odporkyni podľa spisu doručená 20.09.2013) zamietol, v dôsledku čoho boli podmienky pre potvrdenie tejto odvolaním napadnutej časti rozsudku.

B. Odvolanie navrhovateľa smerovalo i proti výroku, ktorým súd odporkyni náhradu trov konania nepriznal.

Odvolateľ pritom argumentoval v podstate tým, že vzhľadom na to, že k späťvzatiu časti žaloby v časti zmluvnej pokuty došlo ešte pred prvým pojednávaním, súd do neúspechu navrhovateľa nemal zarátat aj zmluvnú pokutu. Odvolací súd sa s touto námietkou odvolateľa nestotožnil, pričom bol toho názoru, že prvostupňový súd správne zohľadnil, že konanie v časti o zaplatenie zmluvnej pokuty muselo byť zastavené v dôsledku procesného zavinenia navrhovateľa, následkom čoho je potrebné na túto časť náhrady trov konania aplikovať § 146 ods. 2 veta prvá O.s.p.

V zmysle § 142 ods. 1 O.s.p. účastníkovi, ktorý mal vo veci plný úspech súd prizná náhradu trov potrebných na účelné uplatňovanie alebo bránenie práva proti účastníkovi, ktorý vo veci úspech nemal. Podľa ods. 2 O.s.p. ak mal účastník vo veci úspech len čiastočný, súd náhradu trov pomerne rozdelí, prípadne vysloví, že žiadny z účastníkov nemá na náhradu trov právo.

V zmysle § 146 ods. 2 O.s.p. ak niektorý z účastníkov zaviniť, že konanie sa muselo zastaviť, je povinný uhradiť jeho trovy. Ak sa však pre správanie odporcu vzal späť návrh, ktorý bol podaný dôvodne, je povinný uhradiť trovy konania odporca.

V zmysle cit. ustanovenia § 142 ods. 1 O.s.p. má žalobca vo veci plný úspech vtedy, keď súd vyhovie jeho žalobe v plnom rozsahu. Žalovaný má vo veci plný úspech vtedy, keď súd žalobu v plnom rozsahu zamietne. O žiaden z takýchto prípadov v tomto konaní nešlo.

A ak nejde o prípad, kedy bolo žalobe celkom vyhovené, musí byť v zmysle citovaného ustanovenia § 142 ods. 2 O.s.p. náhrada trov pomerne rozdelená. To vyžaduje určiť pomer úspechu oboch účastníkov (oboch strán) vo veci a od úspechu účastníka (víťaznej strany) odčítať jeho neúspech (t.j. mieru úspechu druhej strany). Vo výške rozdielu má účastník právo, aby mu druhý účastník (druhá strana) nahradil pomernú časť trov, ktoré vynaložil pri účelnom uplatňovaní alebo bránení práva. Výška trov, ktoré v konaní vznikli druhému účastníkovi, je tu nerozhodná. Ak je pomer úspechu a neúspechu u oboch strán rovnaký alebo približne rovnaký, súd vysloví, že žiadny z účastníkov nemá na náhradu trov právo.

V prípade, ak konanie bolo sčasti zastavené (napr. ako tu z dôvodu čiastočného späťvzatia žaloby), súd prihliadne na to, či a kto zaviniť, že k zastaveniu muselo dôjsť. Najprv teda posúdi (v režime § 146 ods. 1 písm. c) a ods. 2 O.s.p.) otázku, čo bolo dôvodom, že konanie muselo byť sčasti zastavené, a s prihliadnutím k tomuto záveru potom hodnotí (podľa § 142 ods. 2 O.s.p.) celkovú otázku, z akej časti bol

ten ktorý účastník úspešný. Ak je na čiastočnom späťvzati žaloby dané zavinenie jedného z účastníkov, treba z pohľadu § 142 ods. 2 dovodiť, že v tomto rozsahu nemal vo veci úspech. Vždy platí, že kto zavinił čiastočné zastavenie konania, mal ohľadne tejto časti žaloby neúspech a úspech sa z hľadiska posudzovania náhrady trov konania pričíta opačnej strane sporu (uzn. NS SR 6 M Cdo 19/2010).

S poukazom na vyššie uvedené opreté o konštantnú judikatúru najvyššieho súdu, prvostupňový súd potom správne zohľadnil, že v danom prípade v dôsledku späťvzatia časti žaloby, pričom je nerozhodné v akom štádiu konania, navrhovateľ zavinił, že konanie muselo byť sčasti zastavené a preto v tejto časti mu vzniká povinnosť v zmysle § 146 ods. 2 veta prvá O.s.p. uhradiť trovy konania protistrane. Prvostupňový súd potom správne zosumarizoval, že navrhovateľ mal neúspech nielen v zamietnutej časti žaloby, ale i v časti, ktorou bolo konanie čiastočne zastavené, v dôsledku čoho potom odporkyňa mala fakticky vyšší úspech v konaní a jej preto vzniklo právo na náhradu trov konania, ktoré, keďže si návrhom v zmysle § 151 ods. 1 O.s.p. neuplatnila, jej prvostupňový súd správne nepriznal.

S poukazom na ostatne uvedenú argumentáciu bolo potom dôvodným, aby odvolací súd rozsudok súdu prvého stupňa aj v časti o náhrade trov konania, ktorou odporkyňa nebola priznaná náhrada trov konania, ako vo výroku vecne správny s použitím § 219 ods. 1 O.s.p. potvrdil.

S poukazom na vyššie uvedenú argumentáciu po vyčerpaní odvolacích dôvodov potom odvolací súd, rozsudok súdu prvého stupňa v napadnutých častiach, ktorou súd návrh zamietol v časti o zaplatenie úroku z omeškania za čas od 15.10.2009 do 19.9.2013 a v časti, ktorou súd odporkyňa náhradu trov (prvostupňového) konania nepriznal, ako vo výroku vecne správny s použitím § 219 ods. 1 O.s.p. potvrdil.

V odvolacom konaní bola fakticky plne úspešná odporkyňa a preto jej v zmysle § 142 ods. 1 v spojení s ust. § 224 ods. 1 O.s.p. vzniklo právo na náhradu trov odvolacieho konania voči navrhovateľovi. Keďže ale odporkyňa si nárok na náhradu trov odvolacieho konania návrhom v zmysle § 151 ods. 1 O.s.p. neuplatnila, odvolací súd jej náhradu trov odvolacieho konania nepriznal.

Senát krajského súdu toto rozhodnutie prijal pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku nie je možné podať odvolanie.